

Oljelin

Albin Gunnarson, Svensk Raps AB

Intresset för linodling ökar igen från mycket låga nivåer. Den europeiska odlingen är liten och även ur ett globalt perspektiv är förädlingsarbetet inte särskilt omfattande. Endast ett fåtal nya sorter har provats i Sverige på senare år. För tiotalet år sedan provades mellan 10-15 sorter årligen men många hade då några år på nacken i andra delar av världen innan de nådde Sverige.

Taurus är fortfarande helt dominerande på den Svenska marknaden. Det har varit mycket svårt att hitta en annan sort som avkastar bättre och inte avmognar senare. När Taurus introducerades på marknaden i början av 2000-talet var sorten 2-3 dagar senare än företrädaren Antares som betecknades som tidig vilket gamla linodlare kan vittna om. Den andra stora företrädaren, Flanders, uppfattades som något senare eller i nivå med Taurus av odlare men i försöken är den graderad som något tidigare. Uppfattningen att Taurus skulle mogna av betydligt snabbare än sina företrädare kan också bekräftas av flera erfarna linodlare. Därför känns det svårt att introducera nya sorter på den Svenska marknaden som i försöken graderas som senare än Taurus.

Under 2009 provades totalt 5 sorter inklusive mätaren Taurus i sammanlagt 4 försök i Västergötland, Östergötland och Sörmland. Försöken är jämna och bra, samtliga har skördats. Skördenivåerna är mycket höga vilket till stor del beror på den kalla och fuktiga väderleken i området.

Resultat

De två försöken i E-län samt försöket i D-län avkastar samtliga över eller en bra bit över tre ton vilket är en mycket hög skörd. Endast i Kvicksundsförsöket i D-län finns sorter som med statistisk säkerhet avkastar bättre än Taurus. Försöket på Håberg i Västergötland avkastar runt 2,2 ton men även där ligger Taurus bra till i fröskörd.

Sorten Lirina har i serien visat upp en betydligt högre oljehalt än Taurus och övriga sorter vilket gör att sorten placertat sig i topp under 2009 men den mognar 3 dagar senare än Taurus vilket kan öka risken för besvärliga skördeförhållanden. Avkastningsresultat från 2009 visas i tabell 1. I flerårssammanställningen 2005-2009 i tabell 2 ingår endast Taurus och Sunrise där Taurus avkastar 11 % mer än Sunrise.

TAURUS (SSd) är mätarsort i försöken. Avmognar något senare än Sunrise men tidigare än övriga sorter. Har ett långt strå och stabil hög avkastning.

SUNRISE (SSd) avkastar sämre än mätaren men är något tidigare. Stået är kortare och sorten har en låg oljehalt. Skörden är låg.

LIRINA (SSd), SERENADE (SW) och VDB 99205-9 (SW) är endast provade under ett år. Sorterna mognar senare än mätaren. Lirina har haft en mycket hög oljehalt och en hög fröskörd 2009.

Tabell 1. OS 917 Sortförsök i lin 2009. 4 försök. Område D-G

Sort	Fröskörd kg/ha	Rel-tal	Råfett kg/ha	Rel-tal	Råfett Oljehalt % i ts	Strå längd cm	Mognad tid dagar
Taurus EU (SSd)	3 100	100	1 280	100	43,8	64	129
Sunrise (SSd)	2 930	95	1 170	91	47,1	60	129
Lirina (SSd)	3 170	102	1 360	106	44,4	61	132
Serenade (SW)	3 340	108	1 340	105	43,8	59	134
VDB 99205-9 (SW)	3 130	101	1 240	97	45,5	62	131

Tabell 2. Flerårssammanställning OS 917 2005-2008. 13 försök. Område D-G

	Fröskörd kg/ha	Rel-tal	Råfett kg/ha	Rel-tal	Råfett Oljehalt % i ts	Strå längd cm	Mognad tid dagar
Taurus EU (SSd)	2 210	100	920	100	45,7	63	124
Sunrise (SSd)	2 020	92	820	90	44,7	58	122

